

Politisk plattform for Ungdom mot EU 2019-2020

Vedtatt av Landsmøtet, februar 2019

Politisk plattform for Ungdom mot EU

- 1 Innledning**
- 2. Folkestyre**
- 3. Miljø**
- 4. Solidaritet**
- 5. Den nye handelen**
- 6. Primærnæringer**
- 7. Arbeidsliv**
- 8. Velferd**
- 9. Høyrepopulisme i Europa**
- 10. Pengepolitikk**
- 11. EØS og alternativene**

Politisk plattform

1. Innledning

Ungdom mot EU er en landsdekkende, tverrpolitisk og antirasistisk ungdomsorganisasjon. Vi jobber aktivt mot et norsk EU-medlemskap, og for at EU skal ha mindre innflytelse over Norge. I tillegg jobber vi med folkeopplysning og aktivisering av ungdom i kampen mot EU, samt at vi kjemper for å si opp EØS- og Schengen-avtalen.

Vi kjemper for et samfunn der alle har reell og lik demokratisk makt, og hvor alle har retten til å bestemme over sitt eget liv. Ungdom mot EU jobber for et samfunn hvor ressurser forvaltes til det beste for både mennesker og miljø, og dette er med på å danne grunnlaget for kampen mot EU.

Dette dokumentet slår fast de politiske rammene Ungdom mot EU jobber etter og viser verdigrunnlaget til organisasjonen. Vi støtter også annen EU-motstand basert på liknende verdigrunnlag.

Vårt nei til EU er et:

- Ja til folkestyre!
- Ja til miljø!
- Ja til solidaritet!

2. Folkestyre

Ungdom mot EU mener at et levende folkestyre best ivaretas gjennom et lokalt og nasjonalt demokrati hvor alle har muligheten til å være med å påvirke politiske beslutninger. Som EU-medlem ville det norske Storting, fylkesting, kommunestyre og den norske befolkning generelt fått mindre påvirkningskraft ettersom makten blir flyttet oppover til EU-institusjonene.

EU er ikke bygget opp på en demokratisk måte. Den europeiske kommisjonen har, på tross av en dårlig demokratisk forankring, enerett på å foreslå lover mens parlamentet som det eneste direkte valgte organet har svært begrenset politisk innflytelse. På grunn av mange vage lovtekster besitter domstolene mye makt gjennom sin enerett på å tolke tekstene. EUs enorme byråkrati gjør at det meste av politikken i realiteten utformes av anonyme byråkrater som ikke må stå til ansvar overfor velgerne.

EUs største demokratiske problem er likevel mangelen på en europeisk offentlighet, som gjør at europeere flest ikke har noen tilhørighet til de overnasjonale maktstrukturene. Eksempler er den lave valgdeltakelsen som har vært fallende i hvert eneste valgår siden 1979 og ligget på under 50 % siden 1999. Dette må sees i sammenheng med at det ikke finnes noen felles arena for å diskutere europeisk politikk. I tillegg gjør hemmeligholdet i EU-systemet at det blir vanskelig for folk å forstå hva som skjer i Brussels korridorer. EU-systemet er ikke tilrettelagt for folkelig deltakelse.

Vi tror likevel at den viktigste grunnen til at europeere flest ikke føler noen politisk tilhørighet til EU-institusjonene er at systemet er lite tilgjengelig for politisk påvirkning fra befolkningen. Når folk over tid ser at stemmen deres får liten betydning for EUs videre utvikling er det ikke rart at de blir resignerte og slutter å delta.

At folk har en sterkere tilhørighet til de demokratiske rammene innenfor nasjonalstaten, gjør at staten har et langt bedre utgangspunkt enn europaparlamentet for å fremme folkelig deltakelse. Gjennom EUs traktatfesting av politikk, er unionens videre utvikling allerede staket ut. Ved traktatfestingen av fri flyt av varer, tjenester, kapital og arbeidskraft, samt et overordnet mål om

økonomisk vekst gjennom økt forbruk, har den politiske kursen blitt immun mot demokratisk påvirkning.

Brussel har verdens nest høyeste konsentrasjon av lobbyister. Det gjør at pengesterke næringslivsinteresser har en hånd på rattet i utviklingen av lovtekster, standarder og direktiver. I tillegg til å være et stort demokratisk problem, skaper dette en skjev konkurranse hvor lobbyinteresser, heller enn konsumentmakt, bestemmer hva som skal selges på det europeiske markedet. EUs detaljstyring av standarder på diverse varer skaper mindre valgfrihet for hver enkelt borger, og et redusert demokratisk spillerom for nasjonale parlamenter. Gjennom å tilbakeføre makt fra EU til nasjonalstaten vil folkestyret stå sterkere. Nasjonale parlamenter har en sterkere demokratisk forankring og er lettere å ta del i og påvirke. Et levende folkestyre skapes best utenfor EU.

3. Miljø

Ungdom mot EU ønsker et samfunn der utviklingen skjer på en bærekraftig måte gjennom demokratisk råderett over naturressursene. Vi mener at EU ikke er en egnet arena for å løse miljø- og klimautfordringene som verden står ovenfor. Unionen er for stor til å løse lokale problemer, og for liten til å møte de globale problemene. EU er en bremsekloss i globale klimaforhandlinger, samtidig som målet om fri flyt og økonomisk vekst gjennom økt forbruk trumfer hensynet til klima når lokale tiltak skal iverksettes.

EUs system for kjøp og salg av klimakvoter fungerer ikke. De mest forurensende industriene er fritatt fra systemet, noe som gjør at de som slipper ut mest går ustraffet. Ettersom EU nekter å kutte i antall klimakvoter som deles ut på markedet, har det blitt tilnærmet gratis å slippe ut CO₂ i Europa.

Utenfor EU kan Norge heve sin egen, selvstendige stemme i internasjonale klimaforhandlinger, i stedet for å måtte følge EU-blokken.

Du kan lese mer om miljø i vår miljøpolitiske plattform.

4. Solidaritet

Gjennom Norges medlemskap i Schengen-avtalen, deltar vi i EUs usolidariske asylpolitikk. Prisen vi betaler for passfrihet innad i Europa er stadig flere fysiske og juridiske murer mot mennesker på flukt. Å søke asyl er en menneskerett. Dublin-forordningen som tvinger asylsøkere til å søke i det første landet de ankommer undergraver med det denne retten. I tillegg fører Dublin-avtalen til at de sørlige Schengen-landene, som Italia, Spania og Hellas, blir overbelastet, noe som umuliggjør en rettfærdig behandling av asylsøknadene.

Opprettingen av en rekke overvåkingssystem, samt grensekontrollbyrået FRONTEX, har gjort «Festning Europa» stadig mer ugjennomtrengelig. Dette har ført til at flere tusen flyktninger dør på vei inn i Europa. Ungdom mot EU mener Norge bør basere asyl- og flyktningpolitikken sin på FNs anbefalinger og internasjonale konvensjoner, heller enn EUs menneskefiendtlige asylsystem. Derfor vil Ungdom mot EU ta initiativ til debatt om alternativer til Schengen-avtalen, som ivaretar hensynet til menneskerettigheter og folkestyre. Ungdom mot EU vil at Norge på sikt skal si opp Schengen-avtalen.

EUs asyl-avtale med Tyrkia har ført til at flere tusen flyktninger har blitt sendt til en uviss fremtid i Erdogans hender. Å flagge ut ansvaret for å hjelpe mennesker i nød til autoritære ledere, uten å stille tilstrekkelige krav til innsikt i menneskerettssituasjonen, er usolidarisk. Samtidig bidrar det til å legitimere Erdogans stadig mer autoritære og rasistiske regime. EU sviker også et folkeslag som er forfulgt i sine hjemland, ved å sende kurdiske flyktninger fra Levanten til Tyrkia, der kurdere blir forfulgt i alle samfunnsledd.

For å håndtere flyktningkrisen på en solidarisk måte må Europa åpne øynene for mer mellomstatlige løsninger hvor nasjonalstater møtes som selvstendige parter. Løsningen ligger ikke i mer overnasjonalitet, slik EU-eliten hevder.

Troikaen (EU, Den Europeiske sentralbanken og det internasjonale pengefondet) sitt svar på den økonomiske krisen i Sør-Europa har vist at unionen ikke setter solidaritet først i møte med egne medlemsland. Hellas har i praksis blitt satt under EUs administrasjon som bruker krisen til å tvinge gjennom politiske reformer. Landet har måttet gjennomgå flere kutt som har satt den greske befolkningen i en ekstremt vanskelig situasjon. EUs kuttlinje er som å melke ei tom ku og har skapt en "tapt generasjon" av ungdommer som ikke kommer seg inn i arbeidslivet.

5. Den nye handelen

Verden er større enn EU. Kjernen i EUs handelspolitikk er å tilrettelegge for mer handel innenfor unionens grenser samtidig som man kjører en hard proteksjonistisk linje overfor andre land. Det gjør det vanskeligere for utviklingsland å få solgt sine varer på det europeiske markedet, og på den måten skape økonomisk vekst i disse landene. EUs proteksjonistiske linje overfor land utenfor Europa viser at unionen ikke er et frihandelsprosjekt.

At EU ved flere anledninger har dumpet egne varer på andre markeder, i tilfeller med overproduksjon, bidrar til å utkonkurrere lokale aktører, noe som har skapt sultkatastrofer og økonomiske kriser i de landene dette rammer.

Etter at utviklingsland fikk en sterkere stemme i verdens handelsorganisasjon (WTO) har EU, sammen med andre vestlige stormakter, gått over til å fremforhandle nye handels- og investeringsavtaler bilateralt og multilateralt utenfor WTO. Avtaler som Trade In Services Agreement (TISA) og Comprehensive Economic and Trade Agreement (CETA) er både dypt udemokratiske, bidrar til å senke flere viktige standarder, og flytter mye makt fra folkevalgte politikere til multinasjonale selskaper. Fremforhandlingen av disse avtalene har i tillegg vært preget av ekstremt mye hemmelighet. Liknende avtaler har tidligere blitt foreslått og diskutert i WTO, men resultert i forhandlingsstopp. Ungdom mot EU mener at WTO-institusjonene er en bedre arena for å forhandle frem frihandel som tar hensyn til både små og større handelspartnere.

Ungdom mot EU er skeptisk til at enkeltlandenes handlefrihet begrenses ved at EU forhandler med en felles stemme. Organisasjonen ønsker ikke at Norge skal binde seg til EUs felles handelspolitikk, men fortsatt ha demokratisk handlingsrom til å styre over egen handelspolitikk. Gjennom EFTA (European Free Trade Association) har vi forhandlet frem mer enn 30 handelsavtaler med ulike land. Rammene innenfor EFTA er bedre tilrettelagt for å fremforhandle solidariske og demokratiske handelsavtaler enn hva tilfellet er i EU-systemet.

6. Primærnæringer

Ungdom mot EU mener at Norge kan drive et mer bærekraftig landbruk utenfor EU, hvor vi har lettere for å opprettholde og utvikle det biologiske mangfoldet, og ivareta jordsmonnet vårt. EUs landbrukspolitikk fremmer store produksjonsenheter og en mer ensidig produksjon.

Lokalprodusert mat minsker behovet for transport og reduserer faren for biologisk forurensning. For å opprettholde et bærekraftig landbruk som setter dyrs velferd, klima, geografisk spredning og matsikkerhet først, er vi avhengige av en viss tollsats ovenfor europeiske landbruksvarer. Det er ikke mulig å produsere mat til egen befolkning innenfor rammene av et EU-medlemskap, da det norske landbruket ikke er konkurransedyktig på det europeiske markedet. Et eksempel er norsk melkeproduksjon; norske bønder får i dag åtte kroner pr. liter melk, mens en bonde som deltar i det felles europeiske melkemarkedet kun får to kroner pr. liter. Det er dyrt å drive landbruk i Norge, og med vårt kostnadsnivå vil sannsynligvis samtlige norske melkebønder måtte legge ned produksjon om de kun får 2 kroner literen.

I en tid hvor overfiske av allerede tomme hav og truede fiskearter er en sentral utfordring, er det viktig å fokusere på hvordan vi kan forvalte de ressursene vi har på en bærekraftig måte. EUs felles fiskekvoter har lenge fått kritikk av eksperter, som mener kvotepolitikken fører til overfiske i EUs hav. Ved å stå utenfor EU har vi kontroll over egne fiskeriressurser, og kan på den måten bestemme hvor mange fiskekvoter som skal deles ut og hvordan de skal fordeles. Det gjør det mulig å ha et bærekraftig fiske som genererer arbeidsplasser langs hele kysten.

Du kan lese mer om Primærnæringer i vår miljøpolitiske plattform.

7. Arbeidsliv

Ungdom mot EU ønsker et anstendig og seriøst arbeidsliv som bygger på trepartssamarbeidet, sterke fagbevegelser, forutsigbarhet og trygghet for hver enkelt arbeider.

Den norske modellen blir i dag utfordret av EU og EØS, som, gjennom prinsippet om fri flyt av arbeidskraft, bidrar til systematisk sosial dumping. At utenlandske selskaper får en fordel i anbudsrunder fordi de ikke må forholde seg til norsk tariff, bidrar til en urimelig konkurranse som rammer arbeidsinnvandrere negativt gjennom å skape et "B-lag" i arbeidsmarkedet. Dette bidrar til å presse lønns- og arbeidsvilkår i negativ retning. Ungdom mot EU mener at arbeidsinnvandrere skal ha de samme rettighetene i arbeidslivet som norske arbeidere.

Eksistensgrunnlaget for fagbevegelsen ligger i å kunne samle arbeidskraften i en samlet bevegelse for å få politisk gjennomslag. Med åpne grenser i Europa blir det lettere for arbeidsgiver å erstatte ansatte, noe som svekker fagbevegelsens forhandlingsmakt. Opprettholdelsen av ryddige lønns- og arbeidsvilkår er i alle arbeideres interesse, uansett hvilket land man kommer fra.

Fellesspråk på arbeidsplassen er viktig for både kommunikasjon og sosiale relasjoner. Derfor mener Ungdom mot EU at det bør være et krav at arbeidsinnvandrere kan snakke engelsk når de kommer til Norge og får tilbud om norskopplæring etter ett år. Fellesspråk på arbeidsplassen skaper en bedre forståelse mellom folk og hindrer fremmedfrykt.

I etterkant av finanskrisen innførte EU reformer som liberaliserte arbeidslivet i Europa. Dette har resultert i flere usikre deltidsstillinger, ofte uten arbeidskontrakt og med urimelige lønns- og arbeidsvilkår. Som resultat av dette blir flere europeere i dag tvunget inn i usikre deltidsstillinger, ofte uten arbeidskontrakt og med urimelige lønns- og arbeidsvilkår. Det er urovekkende at stadig flere europeere i fullt arbeid trenger dagpenger på tross av at de er i full jobb. I tillegg får mange pensjonister, som følge av EU-reformer, så lite penger at de må velge mellom å betale husleie eller å kjøpe mat.

8. Velferdstaten og EU

EUs traktatfesting av fri flyt og krav til anbudsutsetting av velferdstjenster tvinger oss i retning av mer privatisering, uavhengig av hvilke partier som sitter med flertallet, både i kommune, fylke og på Stortinget. Det skal være opp til folkevalgte politikere, og ikke kommisjonen, å bestemme hvordan den norske velferdsstaten skal organiseres.

Gjennom Trade In Services Agreement (TISA) kan vi bli tvunget til å anbudsutsette enorme deler av velferdsstaten. På grunn av frys- og skralle-klausulen i TISA vil det bli umulig å dra politikken i motsatt retning enn det avtalen åpner opp for. Ungdom mot EU ønsker derfor å trekke Norge ut av TISA-forhandlingene slik både Paraguay og Uruguay har gjort.

9. Høyrepopulisme i Europa

De siste årene har vi sett økt oppslutning til høyrepopulistiske og høyreekstreme partier i Europa. Disse bevegelsene fronter en retorikk basert på fremmedfrykt og etnonasjonalisme. Når tilliten til de

demokratiske institusjonene er lav og dette faller sammen med en økonomisk og samfunnsmessig krise er det ekstra stor fare for at disse partiene får fotfeste. De politiske institusjonenes evner til å komme med gode løsninger svekkes av EUs lave tillit til nasjonale parlamenter og detaljstyring. EU møter gang på gang kriser med mer overnasjonalitet og svekking av folkestyre.

Den høyrepopulistiske systemkritikken maner et feilplassert fiendebilde med klare rasistiske implikasjoner. Historien har lært oss at høyrepopulistiske bevegelser får særlig grobunn i svake demokratier. På under ti år har EU mislyktes i å komme frem til gode løsninger under flyktningkrisen og finanskrisen. EU må derfor gi tilbake makt og myndighet til institusjoner der folk har en faktisk mulighet til å påvirke politiske prosesser.

Det at Lov- og Rettferdighetspartiet (PiS), har iverksatt skritt for å fjerne domstolenes uavhengighet gjør at Polen er i ferd med å bevege seg i en autokratisk retning. Flertallet i EUs forsøk på å fjerne Polens stemmerett viser hvordan EU er ikke en del av løsningen for et mer demokratisk Polen. Misnøyen med europeiske eliter blir ikke mindre av at Brussels politiske svar til populistiske strømninger ved enhver anledning er å fjerne nasjonalstatens makt og innflytelse. Populistiske strømninger kan ikke møtes med å fjerne og ignorere folkets stemme. Det er nødvendig å bygge demokratiske bevegelser som kan utgjøre motstand mot økende høyrepopulisme.

10. Pengepolitikk

EUs pengepolitikk i form av felles sentralbank (ECB) og egen valuta har vært et feilslått prosjekt fra dag én. Utenfor EU kan vi praktisere flytende valutakurser, og sette renten ut i fra hva den økonomiske situasjonen i Norge er.

Gjennom euroen mister de svakere økonomiene i EU sin konkurransevne, fordi euroen har en sterkere kurs enn hva handelsbalansen tilsier at landene burde hatt. Samtidig får eksportnasjoner som Tyskland en svakere valuta enn hva de ellers ville hatt, noe som fører til ytterligere eksportretting av økonomien. Flytende valutakurser som justerer seg i tråd med hvert enkelt land sin handelsbalanse fremmer stabil vekst og en mer rettferdig konkurranse.

Mens den Europeiske sentralbanken setter renten ut i fra et europeisk gjennomsnitt, kan den norske bank sette renten med utgangspunkt i de økonomiske forholdene i Norge. Det er kun utenfor EU at vi kan ha en pengepolitikk som treffer norske økonomiske behov på en god måte.

11. EØS og alternativene

EØS-avtalen knytter Norge til EUs indre marked og gjør at vi tar inn ca. 10 % av alle EUs lover, forordninger og direktiver. På den måten begrenses det politiske handlingsrommet, og makt flyttes fra folkevalgte organer i Norge, til jurister og byråkrater i Brussel.

Gjennom EØS må Norge, så fremt reservasjonsretten ikke benyttes, implementere alle direktiver som gjelder det indre markedet, med viktige unntak for fisk og landbruk. EØS-avtalen er videre en avtale som endrer seg i takt med EUs utvikling. Det gjør at avtalen i dag omfatter langt flere områder enn den gjorde i 1992.

Det er selvsagt store forskjeller på EØS og fullt medlemskap. Ungdom mot EU mener likevel at EØS-avtalen er for inngripende i norsk politikk, og ønsker en ny EU-tilknytning som i større grad ivaretar nasjonal selvvråderett. Det finnes flere reelle alternativer til dagens EØS-avtale. EØS-avtalen er ikke den eneste formen for handelsavtale EU har inngått med land utenfor unionen, tvert imot har EU i dag rundt 40 forskjellige handelsavtaler. På grunn av britenes utmeldelse av EU er premissene for EØS-avtalen dramatisk endret. Derfor må vi igjen se på alternativene, enten det måtte være en bilateral handelsavtale, en EFTA-EU-avtale eller en multilateral handelsavtale.

Ungdom mot EU ønsker en ny EU-tilknytning som i større grad ivaretar folkestyre, miljø og solidaritet. Inntil en ny EU-avtale er på plass er det viktig at Norge i langt større grad enn i dag benytter vetoretten mot EU-rettsakter som vi ikke er tjent ved.